

Vrijdag 8e Januari. -

ZESENTACHTIGSTE DAG DER BEZETTING

"Halen en brengen" van troepen en voorraad.

Sedert een paar dagen is ten stadhuize een bureel ingericht voor de aangifte der wijnen en sterke dranken nog in 't bezit der burgers, zulks naar aanleiding van den laatsten plakbrief door de Duitschers uitgeveerdigd. Het getal burgers, die hunnen wijn komen aangeven, is tamelijk groot.

De algemeenen Duitsche goeverneur van België, baron VON BISSING, kwam alhier deze namiddag aan en nam zijnen intrek in de *Renommée*.

Sedert een paar dagen hebben de Duitschers bezemstokken opgeëischt, en verscheidene malen zag men bendjes van 150 tot 200 Duitschers optrekken naar den kant van Middelkerke, elk met een...bezemstok gewapend. *Ekserchiche* !

De Duitschers deden heden en gisteren talrijke huiszoekingen op het Sas en te Zandvoorde. Zij waren op zoek achter koopwaren, die ontvreemd waren geworden, de 2 eerste dagen der Duitsche bezetting, uit de wagons achter de slachthuizen CARBON staande, en ze zochten terzelvertijd achter Duitsche peerden, sargiën, velos enz. door Duitsche soldaten in geldnood verkeerend, verkocht. Verscheidene aanhoudingen werden gedaan, o.a. van een 3 tal vrouwen. (Deze werden op Dinsdag 12 Januari losgelaten).

* * *

Volgend bericht werd heden tot de bakkers gestuurd :

NOTA VOOR DE BAKKERS

Er is mij aangebracht geworden dat sommige bakkers brood verkoopen buiten de uren door het reglement vastgesteld en in de afwezigheid van den afgevaardigde van de stad.

Ik verwittig de bakkers dat een waakzaam oog zal gehouden worden en dat eene overtreding aan het bestaand reglement hun aan strenge maatregelen blootstelt.

Den 8 Januari 1915

De adjunkt-politiekommisaris
DUBOIS

* * *

Veel volk ging heden zien naar den Duitschen onderzeeër gister onze haven binnengevaren. Volgens ons verzekerd wordt, kwam het schip hier aan langs de Brugsche vaart. Het ligt, zooals reeds hooger gezegd, in de voorhaven nevens den kustwachter "Ville d'Ostende". Daar liggen ook eene loodsboot van Zeebrugge, hier van voor den oorlog in vermaking, drie Duitsche stoombootjes (van de grootte onzer vischstoombootjes) en een soort van vischstoombootje de Hollandsche vlag voerend. Men is bezig met 3 Duitsche booten in 't grijs te schilderen.

Zaterdag 9e Januari. -

ZEVENENTACHTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 9 ure kan men, in de richting van Zandvoorde, 16 Duitsche vliegmaschinen te gelijk in de lucht zien zweven.

Deze nacht werd nogal hevig kanongeschot gehoord. In de voornoen eenig kanongedommel.

Deze morgen plunderden de Duitschers de wijnkelders van MM. BORGERS en ROYON, in de St Jorisstraat en van MM. COURTOT en CAMBIER, Romestraat.

Sedert twee dagen nestelen zij ook in het *Majestic Hôtel* en in het *Splendid Hôtel*, waar zij alles opeischen wat niet te heet of te zwaar is.

Om hun plunderwerk uit te voeren hebben de Duitschers 54 Oostendsche werklieden opgeëischt, die betaald zullen worden aan 3.50 fr. per dag. De onkosten vallen op de stad...natuurlijk !

Zij hebben al de uitgehaalde wijnen geborgen in het gebouw der koopwarenstatie, IJzerwegstraat, waar de bureelen opgericht zijn. De "sprotfabriek" werd ook leeggeplunderd : alles werd er uitgehaald, doosjes sardienen, ingelegde groensels, potten met "soudure", kisten met ledige doosjes, tot zelfs slekken lood....!! De plundering duurde 5 dagen. Alles werd geladen op in de statie staande waggons. Niet tevreden Oostende te plunderen zonden de Duitschers deze week verscheidene dezer werklieden, onder sterk geleide, naar Blankenberghe achter wijn. Enkele dezer werklieden werden ook gebruikt om haver te gaan halen naar Steene.

Lieten de Duitschers het maar bij den wijn en al het overige dat zij stolon, maar zij beginnen nu het vee op te eischen. Wij schreven reeds hooger iets daarover. Heden vernamen wij nog dat Stalhille 140 hoornbeesten moet leveren deze week en dat het toekomende week de beurt aan Steene is om de "weegluizen" van vleesch te voorzien.

Wij ontmoeten heden een inwoner van Clemskerke, die een en ander vertelde :

Ruim 1500 Duitschers zijn op Clemskerke-dorp ingekwartierd. Wie Clemskerke kent, zal gemakkelijk verstaan dat zulk groot getal soldaten onmogelijk een onderkomen in het dorp alléén vinden kan - en nochtans is het zoo ! Om maar een enkel voorbeeld te geven : in de herberg LAGROU slapen 59 Duitschers !

De Duitschers doen opeischingen op opeischingen ! M. DEWAELE, brouwer, had 35 ton kolen doen komen van Zeebrugge. Toen de kolen te Clemskerke toekwamen, werden ze door de Duitschers in beslag genomen.

In de week van den 20 tot den 27 December moest Clemskerke 25 ossen leveren; in de week van den 27 December tot den 3 Januari werden 110 ossen opgeëischt, en heden kreeg Clemskerke bevel, binnen de 14 dagen, te leveren : 400 ossen, 250 vette zwijns, 400.000 kilos patatten, 150.000 kilos haver, 150.000 kilos terwe,

90.000 kilos boonen en erwten, 500 schapen, 250.000 kilos stroo en 30.000 kilos hooi. Waar moet Clemskerke dit alles halen ?

Heden werd in de duinen van Breedene, een werkman van Steene door de Duitsers doodgeschoten.

Zondag 10e Januari. -

ACHTENTACHTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 6 1/2 ure, eene zware ontploffing; eene mijn die ontploft op 't strand, al den kant van den Vuurtorenwijk.

Om 8 ure, Duitsche militaire mis in de HH. Petrus en Pauluskerk.

Volgende plakbrief, in 't Vl., Fr. en Duitsch, werd heden uitgeveerdigd :

BERICHT

De arbeider Jules BAUWENS, van Steene, heeft, ondanks veelvuldige uitnodigingen, een krijgsgeweer en 100 kardoezen niet afgegeven. Hij is om die reden door het Oorlogsgerecht ter dood veroordeeld en vandaag doodgeschoten geworden.

Oostende, den 9 Januari 1915.

JACOBSEN
Vice-Admiraal

* * *

Een 10tal minuten voor 3 ure komen twee vliegmachienen der Bondgenoten uit de richting van Leffinghe af. Er werd geweldig op hen geschoten. Het tweede vliegtuig werpt 9 kleine bommen uit en gaat daarna het eerste, ver in zee, vervoegen. Een "taube" stijgt op van op het vliegveld van Mariakerke en wil den bommenwerper achternasnellen, doch van den kant van Leffinghe komen nog 2 vliegtuigen der Bondgenoten gevlogen, en onze Duitscher vindt het geraadzaam in 37 haasten te dalen. De 2 bevriende vliegers zweven een oogwenk boven Steene en keeren dan terug.

4 der geworpen bommetjes vielen tusschen het slachthuis CARBON en het werkhuis SMIS : geene schade werd aangericht, tenzij eenige gebroken ruiten op het Sas-Slykens. Eene 5e bom viel rechts van den grooten ingang der kazerne, tusschen den muur en het ijzeren hekken, op een 10tal meters van een officier, 5 soldaten, een schildwacht en 2 jongens. Het bommetje viel in het gras : niemand werd gekwetst. Eene 6e bom viel in het hovetje, tusschen de brug der Oesterbankstraat en de brug der de Smet de Naeyerlaan, waar in den nacht van den 24n tot den 25n September de "Zeppelin" ook eene bom wierp. Hier ook geene schade. Eene 7e bom viel op de riggels van den ijzerenweg, tusschen de brug der de Smet de Naeyerlaan en de groote hangaars voor waggons : eenige riggels werden gebroken.

Eene 8e bom viel in den "slag" leidend naar het hofstedeken VAN SIELEGHEM, Vuurtorensteenweg. Eindelijk, eene 9e bom viel dicht bij de 2 kanonnen, staande in de duinen op het platform door de Duitsers gemaakt op de plaats waar het paviljoentje voor zieke soldaten zich verhief : een stuk van een der kanonnen werd

afgerukt, en een 4tal Duitschers werden licht gekwetst, waaronder een matroos die de toppen zijner vingers verloor.

Men had die felle jannen, die "Jan Onversaad" 's moeten zien loopen, al tieren en huilen ! Op het oogenblik dat de bommen vielen was er nog al veel volk op de bruggen der de Smet de Naeyerlaan, nieuwsgierigen die van ver den onderzeeër gingen bezien. Ware de 7e bom eenige meters dichter bij de stad gevallen, voorzeker zou men ongelukken te betreuren hebben gehad. (Volgens later beweerd werd, zou het vliegtuig der Bondgenooten geene bommen geworpen hebben - de bommen die vielen waren niet ontplofte shrapnells door de Duitsche kanonnen op het vliegtuig afgeschoten).

Deze namiddag zagen voorbijgangers eene muts drijven op het water der Visscherskaai. Er werd onmiddellijk gedregd en kort nadien, werd het lijk opgehaald van den genaamden Petrus NEUT, geboren in 1847, gewezen stuurman ter visscherij, thans sloeppeerder, wonend in onze stad Capucienestraat, 32. De man had gister avond, een weinig voor 7 ure, de herberg van den heer Louis DE ROO op de Visscherskaai verlaten, waar hij met de kaarten had gespeeld. Men denkt dat hij door de duisternis misleid, in het water zal gesukkeld zijn.

De inwoners der Statiestraat kregen heden bevel hunne huizen, binnen de 2 dagen, te verlaten.

Heden werd in het oud *Hôtel de Bavière*, Kapellestraat, een Duitsch koffijhuis geopend, uitsluitelijk voorbehouden aan de Duitsche officieren.

Maandag 11e Januari. -

NEGENENTACHTIGSTE DAG DER BEZETTING

Weinig of geen kanongebulder deze morgen.

Rond 10 ure kwam, uit de richting van Nieupoort, een tram met gekwetsten toe.

Schier geene buitenmensen op de markt deze morgen : de bruggen over de Nieupoortsche vaart zijn nog altijd gedraaid.

Dinsdag 12e Januari. -

NEGENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Volgens wij vernemen werden 236 duizend flesschen wijn en sterke dranken ten stadhuize aangegeven. De Duitschers zijn reeds aan het uithalen begonnen, o.a. bij Mevr. Weduwe CASTEELS-DE COENE, Oude Mijnsplaats en in de Cooperatief der Staatsbedienden. De Duitschers zijn nogal vrijgevig : zij nemen slechts de 9/10 der flesschen mede en laten het overige tiende liggen.

Heden noch vliegtuigen, noch kanongedommel, tenzij ver. In de statie zijn 2 motorbooten aangekomen alsook een kanon van 28 c. dat met waggon en al, overgebracht werd naar de voorhaven.

Deze morgen kwam alhier uit de richting van Leffighe, een groote wagen geladen met oud zink, oude goten en groote koperen kandelaars (waarschijnlijk van kerken voortkomende) toe. Alles werd geladen op de waggons die over het O.L.V. College staan.

De onderzeeër die in de voorhaven lag, is sedert gister avond verdwenen.

Volgende plakbrief, in 't Vl, Fr. en duitsch is uitgeveerdigd :

Keizerlijke Duitse Kommandatuur

WAARSCHUWING AAN DE ARBEIDERS

Voor eene reeks noodige werken van algemeen nut, wier uitvoering ten laste der stad Oostende valt, heeft men, niettegenstaande de toekenning van hooge dagloonen, geen voldoende getal werklieden kunnen vinden. Zulks baart des te meer verwondering, daar er maar al te veel werkloozen den ganschen dag op straat ronddolen, daar er weder gestadig over nood geklaagd wordt en de Openbare Onderstand in de hoogste mate tusschenkomen moet.

Om die reden is er ten Stadhuize een bureel van werkverzorging ingericht, waar alle mannelijke, zoo geletterde als ongeletterde werkloozen, zich moeten doen inschrijven van 13 tot 17 der lopende maand januari.

Diegenen, die zich niet doen inschrijven, of die het hun aangewezen, met hunne krachten overeenkomende werk, niet seffens aannemen of niet voltooiën, zoolang zulks van hen verlangd wordt, stellen zich bloot aan de toepassing van zware straffen. Daar het vermoeden gegrond is dat voormelde noodige openbare werken met inzicht vertraagd worden, om de stad, en bijgevolg ook de bezettingstroepen, schade te berokkenen, zoo kan ook het krijgsgerecht gebeurlijk toepassing vinden.

Dezulken, die door straf aan den arbeid moeten gehouden worden voor openbare werken aan straten, dijken, enz. zullen natuurlijk geen loon te verwachten hebben.

Oostende, den 9 januari 1915

De Stadskommandant
get. BITTINGER
Kapitänleutnant

ZONNEWIJZERS IN WESTVLAANDEREN V. De Haan, Knokke en Damme

door J.B. DREESEN

We stoppen nog even op de G. Carlierlaan in De Haan waar we een SFERISCHE ZONNEWIJZER (ook wel HOEPELSFEER genoemd) noteerden. Woorden wekken, voorbeelden strekken. We bespraken in een vroegere bijdrage reeds twee andere zonnewijzers in deze straat, waarschijnlijk was dit het goede voorbeeld. Over de oorsprong van de zonnewijzer vonden we geen informatie.

Op de oude H. Margarethakerk te Knokke noteerden we een POOLSTIJLZONNEWIJZER van het VERTICALE type. Metselaar Matthues SCHEEFER plaatste in 1648 "een sonnewijzer aenden muer van de kercke". Het was een geschenk van Marc Albert ARAZOLA d'OGNATI, burgemeester van het Vrije en hoofdman-herstichter van de Sint Sebastiaansgilde.

De zonnewijzer dateert dus uit 1648 en is versierd met het wapen ARAZOLA d'OGNATI dat er als volgt uitziet : van zilver met een boom in sinopel, vergezeld van twee lopende wolven, één voor en één achter de boom.

De toren, die zonder spits 19,25 m hoog is, dateert waarschijnlijk uit 1632. Knokke, dat reeds in 1227 een kapel had gewijd aan de Sint-Katharina, werd in 1253, door afscheiding van Heist-Koudekerke, een zelfstandige parochie met als naam Sint-Katharint-Knokke. Het toevoegsel ten-Knokke was nodig want er stonden verschillende Sint Katharinakerken in het Vrije. Denken we maar